

- створення гнучкої податкової, цінової, депозитної, кредитної, фінансової та валютної політики, що стимулює диверсифікацію експортно-імпортних операцій;
- зміцнення та забезпечення конвертованості національної валюти;
- створення системи страхування та гарантування експорту;
- участь українських товаровиробників в зарубіжних виставках;
- створення конкурентного середовища;
- посилення захисту інтересів українських товаровиробників на зовнішніх ринках.

Державні механізми управління галуззю попередні роки не були досконалими стосовно регулювання імпорту й експорту, що значною мірою впливало на відтворення виробничого потенціалу та фінансово-економічний стан аграрного сектору. Останнім часом з'явилися нові політичні і економічні обставини та тенденції розвитку міжнародного економічного співробітництва, що базуються на стратегічному партнерстві. Ось чому важливо своєчасно і адекватно відреагувати на досить швидкі зміни державних пріоритетів в розвитку зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору.

Список використаної літератури

1. Саблук П. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України / П. Саблук // Економіка України. – 2008. – № 12. – С. 4–18.
2. Кваша С.М. Трансформаційні перетворення в зовнішньоекономічній діяльності АПК / С.М. Кваша // Вісник аграрної науки. – 2000. – № 8. – С.71-73.
3. Мельник Т. Тенденції розвитку міжнародних торгівельних відносин та зовнішнього сектору України / Т. Мельник // Економіст. – 2004. – № 11. – С. 52–55.

УДК: 330.83

Галянт Сергій Романович

аспірант I року навчання

*Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки*

Науковий керівник: Стрішенець О. М.

*д. е. н., професор Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки*

**ВНЕСОК ВЧЕННЯ ЙОЗЕФА ШУМПЕТЕРА В ЕВОЛЮЦІЮ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ**

На сьогодні інновація не просто «відкриття» або «винахід», це нововведення здебільшого прикладного характеру, яке спрямоване на підвищення продуктивності і, як результат, на отримання додаткового доходу

результатом якого є втілення новинок і створення кращих за своїми якостями ідей, технологій, тощо. Інновації пронизують всі сфери господарської діяльності людства. Тому, важливо розуміти теоретичні тенденції впровадження інновацій. Яскравим вченим, який втілював «інновацію» в практику був американський економіст Йозеф Шумпетера (1883-1950 рр.). Він глибоко займався багатьма проблемами, приділяючи особливу увагу розробці цілісного уявлення про механізм функціонування та перспективи розвитку капіталістичної економіки. Одна із головних його праць «Теорія економічного розвитку», де чільне місце належало підприємництву та нововведенням. Шумпетер проводить чітку різницю між старим (статистичним) та динамічним розвитком капіталістичної системи, протиставляючи зв'язки між «старим» та «новим» виробництвом. Новий динамічний рух капіталістичної системи і є джерелом інновацій (нововведень) причому в різних формах. Причому, це виробництво нових товарів, нових технологій, ефективне використання вже відомих матеріалів, освоєння нових ринків збуту, перехід до більш раціональних форм організації і методів управління, зменшення монопольного впливу інших підприємств. На цій основі Шумпетер описав роль підприємця-новатора, який не являвся а ні капіталістом, а ні підприємцем. Він може бути будь-ким, хто здатен втілювати нові підходи виробництва в практику. Виробляти, на думку, Шумпетера, означає комбінувати речі і сили, створювати інші комбінації із цих речей і сил. Виробництво не технічна, а економічна галузь діяльності. Економічні та технічні знання часто не збігаються. «Економічна логіка отримує верх над технічною. І тому в реальному житті ми часто бачимо мотузки замість сталевих тросів, поганих робочих тварин замість виставкових зразків, найпримітивнішу ручну працю замість досконалих машин, незграбне грошове господарство замість чекового обігу і т.д.» [1].

На думку Шумпетера: підприємець має поєднувати, комбінувати фактори виробництва, займатися пошуком нових форм організації, удосконаленням у комерційних операціях. Риса підприємця полягає в саморозвитку та самовихованні, оскільки підприємництво не є професією, швидше звичкою.

Й. Шумпетер описав просування інновацій за наступною схемою: спочатку один або декілька підприємців використовують нові форми та шляхи отримання прибутку. Чим вищий розмір прибутку, тим більш конкурентів наслідуватимуть їх. Під прибутком розуміється винагорода за нововведення, що дозволяє знижувати виробничі витрати. Прибуток отримує той, хто раніше за інших використовує нововведення. Коли нововведення поширюється на велике коло підприємців, виробничі витрати вирівнюватимуться, прибуток зникатиме, що і створює стимул до пошуку нових комбінацій ресурсів і появи інновацій. В результаті, майже всі підприємці прагнуть використовувати нововведення. Старі продукти і попередні форми організації витісняються новими товарами та інноваційною динамічною системою розвитку.

Більш вигідні виробничі інноваційні комбінації спричиняють адаптування фірм до нових умов.

Особливе місце в інноваційному розвитку належить конкуренції введення нових продуктів, технологій, джерел забезпечення, нових організаційних форм.

Динамічну конкуренцію, яка стимулюється прагненням до одержання більш високого прибутку за рахунок переваг у рівні витрат і якості самого продукту, Шумпетер назвав ефективною конкуренцією. Також з нововведеннями він увів і поняття «ефективна монополія», яка ґрунтується на певній стійкій ринковій перевазі здобутій у жорсткій конкурентній боротьбі. За цих умов, монопольний прибуток стає винагородою за нововведення, але він тимчасовий, нетривалий, зникаючи під дією того ж механізму конкуренції, тобто внаслідок інновацій конкурентів. Саме прагнення великих корпорацій до монопольного становища і шляхи досягнення цих цілей у концепції Шумпетера невіддільні від технологічної та економічної ефективності. Із цією монополією не виникає застою та грабунку покупці чи продавців через «ножиці цін». Вона саме благодійний результат конкуренції і невіддільна від неї.

Динамічна концепція конкуренції і монополії здійснила вплив на розвиток теорій ринкового механізму, ціни, прибутку, фірми.

Загалом в концепції Шумпетера знайшли прояв багато істотних рис ринкового процесу в умовах «великого бізнесу»: нові форми конкуренції, пов'язані з використанням переваг узагальненого виробництва та досягнень науково-технічного прогресу; нові можливості формування та важливіша роль монополії нового циклу, що ґрунтується на інноваціях; інтенсифікація конкуренції та зростання ступеня динамізму розвитку економіки. Вчення Й. Шумпетера вплинуло на еволюцію політекономії ХХ ст. та здійснило спробу створити цілісне уявлення про механізм функціонування та розвитку економіки.

З інноваціями пов'язаний і циклічний розвиток капіталізму. Шумпетер доводив вплив інновацій на цикли, що призвело до висноку про циклічний характер нововведень. У своїй праці «Економічні цикли» (1939) він намагається знайти залежність між трьома типами циклів – довгих (Кондратьєва), середніх (Жугляра), коротких (Китчина). Усі вони пов'язані із впровадженням у виробництво нововведень (інновацій). Самі інновації відбуваються стрибкоподібно, що зумовлюється особливостями віддачі від інвестицій у науково-технічний прогрес.

Отже, велике нововведення, яке забезпечує підприємцеві-новатору значний прибуток, тягне за собою багато сукупних нововведень, створюється бум. Однак, такий період процвітання поступово себе вичерпує. Помилки та прорахунки поступово попереджують серію банкрутств, прибутки падають. Цей процес «творчого руйнування» Шумпетер вважає визначальною рисою капіталістичного розвитку, розглядаючи його у своїй відомій праці «Капіталізм, соціалізм і демократія» (1942 р.).

Процес творчого руйнування – «процес промислової мутації...», який безперервно революціонує економічну структуру з середини, безперервно руйнуючи стару структуру і створюючи нову. Цей процес є істотним фактором

стосовно капіталізму. Це те, з чого складається капіталізм і чим повинен жити кожен капіталістичний концерн».

Ідеї Шумпетера про внутрішньо стимулюючу роль інновацій, технічного прогресу послужили свого роду відправною точкою подальшого формування різних теорій трансформації капіталістичної системи, її переходу на більш високий щабель розвитку постіндустріального суспільства.

Список використаної літератури

1. Ковальчук В. М., Сарай М. І. Історія економічних вчень : навчально-методичний посіб. // В. М. Ковальчук, М. І. Сарай / – Тернопіль, 2003. – С. 176.
2. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. // Й. Шумпетер / – К., 1995, – С. 111.
3. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень : Навчальний посібник // П. І. Юхименко, П. М. Леоненко / – К., 2002, – С. 514.

УДК [336: 37. 014. 544] (477)

Голень Оксана Валеріївна

*студентка I курсу Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки*

Науковий керівник: Стрішенець О.М.

*д.е.н., проф. Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки*

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Удосконалення економічних механізмів функціонування освіти в Україні є одним з основних напрямків державної політики. Вирішення даного завдання має відбуватись шляхом впровадження сучасних моделей фінансування, пошуку нових джерел, як матеріального та інтелектуального ресурсу в країні.

На сьогоднішній день в Україні постала гостра проблема розподілу та перерозподілу коштів із Державного бюджету України у середні, професійно-технічні та вищі навчальні заклади, що спричинила скорочення штату працівників та неефективності освітнього процесу, які здійснюються з місцевого, районного, обласного та державного бюджетів.

У незалежній Україні з'явилась низка теоретичних і аналітичних робіт з обраної тематики таких науковців і практиків, як Д. Дзвінчук, В. Луговий, Г. Єльнікова, Н. Протасова, Р. Пастушенко, Л. Гриневич, С. Крисюк, М. Набока. Але, на жаль, практичне впровадження наукових та практичних доробок для реального покращення освіти по Україні не здійснюється.

Кризові явища в освіті, які спостерігаються нині, пов'язані з становленням України, як незалежної держави, характером суспільних відносин, реформуванням політичної та економічної систем та принципово нових програм після кожної політичної сили, яка приходить до влади, що не дають потрібного результату. [1; с.2]

Особливо слід зазначити, що при реформуванні бюджетної сфери України відбулось передання дошкільних, шкільних та професійно-технічних